

Łódź, dnia 5 grudnia 2022 roku

Pan
Tomasz Szczęsny
Wójt Gminy Łanięta

WK-602/48/2022

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), informuję Pana Wójta Gminy Łanięta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Łanięta¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2021 – I półrocze 2022, jak również z okresów wcześniejszych, dotyczące przede wszystkim: sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych; zadłużenia; prowadzenia rachunkowości; wykonania budżetu, w tym realizacji wydatków; realizacji dochodów z podatków i majątku; wydatków osobowych; udzielania zamówień publicznych i realizacji inwestycji; ewidencji i inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa lub ich wadliwej interpretacji. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie regulacji wewnętrznych

W kontrolowanym okresie obowiązywała Instrukcja określająca zasady przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz finansowaniu terroryzmu w Urzędzie Gminy w Łaniętach, wprowadzona zarządzeniem Wójta gminy nr 15/08 z dnia 14 sierpnia 2008 roku. Wskazane zarządzenie zostało wydane na podstawie art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 1049 ze zm.). W dniu 12 lipca 2018 roku weszła w życie ustawa z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w okresie 12 lipca – 31 sierpnia 2022 roku. Protokół został podpisany w dniu 11 października 2022 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 902 ze zm.), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2022 r., poz. 593 ze zm.). Zgodnie z art. 83 ust. 1 ww. ustawy, jednostki współpracujące opracowują instrukcje postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

W zakresie kontroli wewnętrznej

Wójt Gminy Łanięta nie określił sposobu realizacji obowiązków w zakresie kontroli zarządczej w odniesieniu do samorządowych jednostek organizacyjnych oraz nie określił zasad dokumentowania procesów związanych z zarządzaniem ryzykiem (identyfikacja ryzyka, przeciwdziałanie ryzyku, itp.). Inspektorowi kontroli RIO nie przedłożono żadnych dokumentów potwierdzających realizację przez jednostkę prowadzenia kontroli zarządczej we wskazanym zakresie, np. planów kontroli, sprawozdań z przeprowadzenia takich kontroli, informacji o stanie kontroli zarządczej, arkuszy samooceny, itp.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Na koniec 2021 roku na koncie 130 - Rachunek bieżący jednostki, występowało saldo w wysokości 1.019,50 zł. Zgodnie z opisem zasad funkcjonowania konta 130 ustalonym w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 342) – saldo ww. konta ulega likwidacji na koniec roku saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: 1) przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223; 2) przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222.
2. Jednostka otworzyła wyodrębniony rachunek bankowy do gromadzenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w dniu 2 stycznia 2020 roku. Według art. 1 pkt 17 lit. a) ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1579) w art. 6r dodano ust. 1ab o treści: „*Środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi odpowiednio gmina lub związek międzygminny gromadzą na wyodrębnionym rachunku bankowym*”. W wyniku powyższego, obowiązek gromadzenia opłat za gospodarowanie odpadami na wyodrębnionym rachunku, obowiązywał 14 dni od dnia ogłoszenia ww. ustawy, tj. od dnia 6 września 2019 roku. Zatem, wyodrębniony rachunek do gromadzenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, otworzony został po upływie czterech miesięcy od wprowadzenia obowiązku jego prowadzenia.
3. W zakresie sprawozdania Rb-27S za 2021 rok stwierdzono, że kwota dochodów wykonanych została w 2021 roku zawyżona o 500.000,00 zł, co wynikało z powtórnego ujęcia w 2021 roku, na koncie 901 (obroty na stronie Ma i saldo Ma tego konta), dochodów otrzymanych w 2020 roku i zaewidencjonowanych jako dochody wykonane tego roku, pochodzących

z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przekazanych Gminie w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Środki ze wskazanego Funduszu wpłynęły na rachunek Gminy w dniu 2 września 2020 roku. Na podstawie dowodu PK 111/5 kwota 500.000,00 zł została ujęta na stronie Ma konta 901 w korespondencji ze stroną Wn konta 224-2-1 (data księgowania – 30 września 2020 roku), z klasyfikacją budżetową dział 758, rozdział 75816, § 6290. Powyższe potwierdzało zestawienie obrotów i sald dla konta 901 dla ww. klasyfikacji, sporządzone za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 roku. Prawidłowa kwota dochodów wykonanych w 2021 roku wynosiła zatem – 15.908.148,91 zł. Nieprawidłowo ustalona kwota dochodów wykonanych miała znaczenie m.in. dla wyznaczenia wyniku budżetu za 2021 rok, prawidłowości sporządzenia bilansu z wykonania budżetu za 2021 rok, jak i obliczenia przychodów do wykorzystania w 2022 roku.

4. W zakresie sprawozdań Rb-NDS – kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonych za lata 2018-2022, stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - jednostka nie wykazywała przychodów z rozliczenia budżetu poprzednich lat w sprawozdaniach Rb-NDS za pierwsze kwartały 2019, 2020 i 2021 roku oraz za I kwartał 2022 roku³;
 - w zakresie niewykorzystanych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.), jednostka nie wykazywała ich narastająco za poszczególne lata (z ustaleń kontroli wynikało, że środki te nie były angażowane w wykonanie budżetu w latach 2020- 2021): za rok 2019 – kwota przychodów (do wykorzystania w 2020 roku) – 28.218,921 zł; za rok 2020 – kwota przychodów (do wykorzystania w 2021 roku) – 5.762,65 zł; za 2021 rok – kwota przychodów (do wykorzystania w 2022 roku) – 17.227,74 zł;
 - w sprawozdaniu RB-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku wykazano nieprawidłową kwotę dochodów wykonanych, czyli wartość 16.408.148,91 zł, zamiast prawidłowo - 15.908.148,91 zł. W konsekwencji kwota nadwyżki budżetu powinna zostać wykazana w wysokości 991.161,18 zł (zamiast 1.491.161,18 zł);
 - w sprawozdaniach Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2021 roku jednostka nieprawidłowo wykazała przychody z lat poprzednich z tytułu nadwyżki budżetu i wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych;
 - w zakresie sprawozdania za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 roku wykazano kwotę nadwyżki w wysokości 639.923,36 zł, tymczasem kwota nadwyżki za 2019 rok (do wykorzystania w 2020 roku) powinna wynosić 622.797,09 zł, czyli nadwyżka budżetu 2019 roku 668.142,27 zł pomniejszona o rozchody 2019 roku spłacone nadwyżką

³ Dotyczy przychodów z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych; wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych oraz niewykorzystanych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ww. ustawy;

- 17.126,27 zł⁴ i pomniejszona o niewykorzystane w 2019 roku środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych
 - 28.218,91 zł⁵;
- w zakresie sprawozdania za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku jednostka wykazała wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1.067.305,29 zł, co było kwotą nieprawidłową gdyż za 2019 rok Gmina nie zrealizowała przychodów z powyższego tytułu, a w 2020 roku zaciągnęła pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w wysokości 112.000,00 zł i ta kwota wyznaczała wysokość wolnych środków w 2021 roku (pożyczka została zaciągnięta na sfinansowanie planowanego deficytu, a budżet po stronie wykonania miał charakter nadwyżkowy. Zatem, zakładając celowy charakter pożyczki z ww. Funduszu można założyć, że nie została wykorzystana na spłatę rozchodów budżetu w 2020 roku). W konsekwencji w omawianym sprawozdaniu kwota wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych powinna zostać wykazana w wysokości 112.000,00 zł, a nadwyżka budżetu z lat poprzednich w wysokości 927.086,38 zł (oraz niewykorzystane środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ww. ustawy – narastająco kwota 33.981,56 zł);
 - ponadto, w omawianym wyżej sprawozdaniu błędnie wykazano przychody i rozchody z tytułu udzielonej i zwróconej w roku budżetowym pożyczki w kwocie 62.993,70 zł (udzielenie i spłata pożyczki w ramach 2021 roku, czyli w okresie sprawozdawczym). W pozycji D.12. należało wykazać, zgodnie z zasadami wykonywania i rozliczenia budżetu, przychody o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 7 ustawy o finansach publicznych, tj. przychody z tytułu spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych;
 - w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 marca 2022 roku, w zakresie przychodów z lat poprzednich, jednostka wykazała (po stronie wykonania) kwotę 900.000,00 zł, jako nadwyżkę z lat ubiegłych, nie wykazując już żadnych innych źródeł przychodów – podczas gdy kwota tych przychodów wynosiła 2.489.370,49 zł (według sprawozdania Rb-NDS za II kwartały 2022 roku), a prawidłowo, po uwzględnieniu korekty w zakresie podwójnego zaksięgowania dochodu stanowiącego środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 500.000,00 zł, należało wykazać kwotę 1.989.370,49 zł;
 - cała kwota przychodów z lat ubiegłych (wykonanie) została wykazana w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 roku, aczkolwiek błędnie, bowiem w poszczególnych pozycjach należało wykazać:
- D13. Nadwyżka budżetu – 1.901.019,82 zł (nadwyżka za 2020 rok niewykorzystana w 2020 roku plus nadwyżka za 2021 rok pomniejszona o

⁴ W pozostałym zakresie rozchody 2019 roku zostały sfinansowane wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, na co wskazuje niewykazanie wolnych środków w sprawozdaniu RB – NDS za 2020 rok (wykonanie).

⁵ Według danych w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 roku (pozycja D.13a).

niewykorzystane środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych za 2021 rok, czyli 927.086,38 zł (+) [(991.161,18 zł) – (17.227,74 zł)];

D13a. Niewykorzystane środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (narastająco) – 51.209,30 zł;

D.15. Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – 37.141,37 zł (kwota 112.000 zł pomniejszona o rozchody wykonane w 2021 roku w wysokości 74.858,63 zł).

Łącznie kwota przychodów (wykonanie z lat poprzednich) – 1.989.370,49 zł.

Po zakończeniu czynności kontrolnych Gmina złożyła korektę sprawozdania Rb-NDS za III kwartały 2022 roku, w której ujęła prawidłowe dane dotyczące wykonanych przychodów, mających źródło w rozliczeniach budżetów lat poprzednich. Powyższe oznacza, że nie zachodzi już potrzeba sformułowania wniosku pokontrolnego w tym zakresie.

Nieprawidłowe ustalenie kwoty przychodów z lat ubiegłych pozostających do wykorzystania w 2022 roku miało znaczenie dla konstrukcji uchwały budżetowej Gminy Łanięta na 2022 rok, po zmianach wprowadzonych uchwałą Rady Gminy Łanięta z dnia 30 sierpnia 2022 roku (uchwała Nr L/278/22). Uchwała przewidywała bowiem deficyt w kwocie 3.729.206,89 zł, który miał zostać sfinansowany przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 1.484.836,40 zł oraz nadwyżką z lat ubiegłych w wysokości 2.244.370,49 zł. Z uwagi na okoliczność, że łączna kwota przychodów z lat ubiegłych wynosi prawidłowo (po wspomnianej wyżej korekcie) kwotę 1.989.370,49 zł, uchwalony deficyt nie znajdował pokrycia w zakresie kwoty 255.000,00 zł, a biorąc pod uwagę wyłącznie prawidłowo ustaloną kwotę nadwyżki z lat ubiegłych - uchwalony deficyt nie znajdował pokrycia w zakresie kwoty 343.350,67 zł. Powyższe naruszało regulację art. 212 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym – uchwała budżetowa określa kwotę planowanego deficytu albo planowanej nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczenia nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Po zakończeniu czynności kontrolnych, Rada Gminy dokonała zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok, zgodnie z ostatnią zmianą wprowadzoną uchwałą Nr LIV/1287/22 z dnia 25 listopada 2022 roku – kwota deficytu budżetu wynosiła 2.344.370,49 zł, który miał zostać sfinansowany przychodami: z pożyczek i kredytów w kwocie 600.000 zł i przychodami z nadwyżki budżetu z lat ubiegłych w kwocie 1.744.370,49 zł.

Powyższe oznacza, że nie zachodzi już potrzeba sformułowania wniosku pokontrolnego w tym zakresie.

5. W zakresie bilansu organu sporządzonego na dzień 31 grudnia 2021 roku stwierdzono:
 - w pozycji II – Należności i rozliczenia. II.2. - Należności od budżetów, wykazano 0,00 zł, natomiast w pozycji II.3. – Pozostałe należności i rozliczenia, wykazano kwotę 566.773,11 zł, stanowiącą saldo Wn konta 224.

W przedłożonym kontrolującej zestawieniu obrotów i sald konto 224 na koniec 2021 roku posiadało persaldo Wn w kwocie 490.455,65 zł. Należy zauważyć, że konto 224 może wykazywać na koniec roku dwa salda po stronie Wn i Ma. Saldo Wn konta 224 oznacza stan należności, a saldo Ma konta 224 - stan zobowiązań budżetu z tytułu pozostałych rozrachunków;

- na kwotę 566.773,11 zł wykazaną jako Pozostałe należności i rozliczenia, składały się w szczególności: wpływy z udziałów w podatkach dochodowych; wpływy z podatku od spadków i darowizn i podatku od czynności cywilnoprawnych. Prawidłowo, kwoty należne Gminie z tytułu dochodów przekazywanych z budżetu państwa lub realizowanych na rzecz Gminy przez urzędy skarbowe (podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych, udziały w podatkach dochodowych) powinny zostać wykazane w pozycji II.2. – Należności od budżetów. Natomiast dochody realizowane na rzecz Gminy przez urząd JST – w sytuacji nieprzekazania ich na rachunek budżetu – powinny zostać wykazane w pozycji II.3. – Pozostałe należności i rozliczenia;
- kwota 500.000,00 zł - wykazana w pozycji Pozostałe należności - odpowiadała kwocie otrzymanych w 2020 roku przez Gminę Łanięta środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, które wpłynęły na rachunek bankowy Gminy Łanięta w dniu 2 września 2020 roku, co zostało potwierdzone w złożonym przez Skarbnika Gminy Łanięta w dniu 28 września 2022 roku oświadczeniu. Kwota ta została wprowadzona do budżetu uchwałą Rady Gminy nr XXII/149/20 z dnia 25 września 2020 roku, po stronie dochodów w rozdziale 75816 – wpływy do rozliczenia i § 6290 – środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów i samorządów województwa, pozyskane z innych źródeł, a także po stronie wydatków w rozdziale 60016 – drogi publiczne gminne, § 6050 – wydatki inwestycyjne. Wydatki te nie zostały wykonane i opracowując projekt budżetu na 2021 roku wprowadzono kwotę 500.000,00 zł jako przychody w § 9050. W dniu 15 grudnia 2020 roku dokonano autopoprawki projektu budżetu na 2021 roku wprowadzając kwotę 500.000,00 zł po stronie dochodów, zdejmując ją jednocześnie z planowanych przychodów 2021 roku. Dokonując tej autopoprawki w projekcie budżetu na 2021 rok nie dokonano zmian w budżecie 2020 roku i nie przekięgowano kwoty 500.000,00 zł na konto 909 - Rozliczenia międzyokresowe. Kwota 500.000,00 zł została zaksięgowana na konto 901 - Dochody budżetu w dniu 31 maja 2021 roku, co potwierdzał załączony wydruk z ewidencji księgowej, z którego wynikało, że na podstawie Polecenia Księgowania nr 55/5 z dnia 31 maja 2021 roku dokonano zaksięgowania kwoty 500.000,00 zł na kontach Wn 224-2-1 i Ma 901-1-2 wraz z klasyfikacją budżetową rozdział 75816, § 6290 o treści: „Wksięgowanie środków otrzymanych w 2020 roku na dochody 2021 roku”. Następnie jak wynikało z dokonanych na kontach 224 i 901 operacji księgowych, w dniu 31 października 2021 roku kontrolowany zmienił klasyfikację dla ww. dochodów przenosząc środki między parafami 629 (przed zmianą) i 610 (po zmianie) a także dokonał zmian w obrębie kont księgowych między kontami rozrachunkowymi 224-2-1 (przed zmianą) i 224-5 (po zmianie) oraz między kontami wynikowymi 901-1-2 (przed zmianą) i 901-1-1(po zmianie). Wartość zaksięgowanych środków nie uległa przy tym korekcie, utrzymując ten sam poziom 500.000,00 zł, ze statusem podwójnie księgowanego dochodu w latach 2020-2021.

Ujęcie wskazanej kwoty w bilansie organu za 2021 roku po stronie aktywów, w pozycji Pozostałe należności i rozliczenia, wynikało z konieczności zbilansowania strony aktywnej ze stroną pasywną. W pasywach bowiem ujęto nieprawidłową kwotę w pozycji II.1.1. - Nadwyżka budżetu (zawyżona o 500.000,00 zł), co przekładało się na zawyżenie pozycji II – Aktywa netto budżetu, a w konsekwencji sumy pasywów. Z uwagi na kasowy charakter nadwyżki budżetu powinna znaleźć ona zbilansowanie po stronie aktywów, w środkach pieniężnych budżetu (pozycja I.1. bilansu). Nie mogło to jednak nastąpić wobec okoliczności, że dochód w wysokości 500.000,00 zł nie został w 2021 roku kasowo zrealizowany. Stąd ujęcie kwoty 500.000,00 zł w innej pozycji aktywów (pozycja II.3. Pozostałe należności i rozliczenia), co oczywiście nie miało uzasadnienia i wynikało z popełnionych błędów ewidencyjnych w zakresie rejestracji operacji gospodarczej związanej z wpływem środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Tym samym, suma pasywów i odpowiednio suma aktywów powinny być mniejsze o kwotę 500.000,00 zł i wynosić – 2.194.723,95 zł.

W odniesieniu do wykazanej w bilansie Nadwyżki budżetu (wynik wykonania budżetu) mając na względzie obowiązek przeniesienia w roku następnym, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu salda konta 961 (Wynik wykonania budżetu) na konto 960 (Skumulowane wyniki budżetu), saldo konta 960 jest nieprawidłowe (na koniec 2021 roku saldo Ma konta 960 wynosiło 552.054,74 zł i powinno zostać powiększone w 2022 roku - po zatwierdzeniu sprawozdania z wykonania budżetu za 2021 rok - o prawidłową kwotę nadwyżki/wyniku budżetu – za 2021 rok).

- na zobowiązania ogółem wykazane w bilansie (pozycja I. pasywów) w kwocie 491.917,46 zł, składały się m.in. pozostałe zobowiązania (pozycja I.3. pasywów) w wysokości 76.317,46 zł wynikające z salda analitycznego Ma konta 224. Stwierdzono niezgodność pomiędzy saldem konta Ma wynikającym z zestawienia obrotów i sald, gdzie wykazano kwotę 0,00 zł. W rzeczywistości konto 224 posiadało saldo po stronie Wn 566.773,11 zł i po stronie Ma 76.317,46 zł, a przedłożone kontrolującej zestawienie obrotów i sald błędnie wskazywało persaldo konta 224. Ponadto kwota 76.317,46 zł obejmowała dotacje do zwrotu ujęte po stronie aktywów w poz. I.1.2. Tym samym prawidłowo w bilansie organu po stronie pasywów należało je ująć w pozycji I.2. Zobowiązania wobec budżetów, gdzie wykazano 0,00 zł. Na koniec 2021 roku saldo konta 224-1-1 wynosiło 37.107,84 zł jako dotacje celowe do zwrotu i saldo konta 224-2-1 - dotacje na zadania własne do zwrotu 32.064,28 zł.
6. W zakresie bilansu Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej, na dzień 31 grudnia 2021 roku, w pozycji D.II. Zobowiązania krótkoterminowe, wykazano kwotę 706.391,41 zł, na którą składały się rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych w wysokości 6.784,25 zł (saldo po stronie Ma konta 222). Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy Łanięta kwota ta została ujęta w bilansie jednostki i dotyczyła mylnie rozliczonej „podzielonej płatności” z tytułu podatku VAT. Należy zauważyć, że jednostka z końcem roku powinna odprowadzić całość zrealizowanych dochodów budżetowych na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Uwidocznienie salda konta 222 oznacza zrealizowane, lecz nie

przekazane dochody (wartości takie, zaraz po przekazaniu środków do budżetu, powinny zostać wyksięgowane z ewidencji jednostki).

W zakresie dochodów z podatków i opłat lokalnych

1. Wójt Gminy Łanięta nie określił zasad ewidencji podatków i opłat lokalnych, biorąc pod uwagę przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 208, poz. 1375).
2. Wynagrodzenie wypłacane inkasentom nie było zaokrąglane do pełnych złotych. Zgodnie z art. 63 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.) - podstawy opodatkowania, kwoty podatków, odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, oprocentowanie nadpłat oraz wynagrodzenia przysługujące płatnikom i inkasentom zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych, z zastrzeżeniem § 1a i 2.
3. Pomimo wprowadzenia w obowiązującym zakładowym planie kont zapisu, że wynagrodzenie dla inkasentów winno być ujmowane na koncie 991, w okresie objętym kontrolą nie prowadzono ww. konta. Jak poinformowała w dniu 18 lipca 2022 roku Skarbnik Gminy Łanięta wynagrodzenie dla inkasentów za inkaso księgowane było na innym koncie pozabilansowym 998, po stronie Ma.
4. Nie wszystkie objęte kontrolą osoby prawne uiszczały raty podatku od nieruchomości w ustawowym terminie, tj. do 15-go dnia każdego miesiąca, a mianowicie (...) ⁶. Organ podatkowy od nieterminowych wpłat nie zawsze pobierał odsetki od zaległości podatkowych.
5. W oparciu o decyzje wymiarowe dla kontrolowanych podatników – osób fizycznych za lata 2020-2022 oraz wydruki z kont wymiarowych, ustalono że przypis podatku następował w 2020 i 2021 roku pod datą wydania decyzji wymiarowej, co nie uwzględniało regulacji art. 21 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którą - zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania. W 2022 roku przypisu dokonano po dacie skutecznie doręczonej decyzji.
6. Stwierdzono, że organ podatkowy w jednym przypadku nieprawidłowo ustalił zobowiązanie podatkowe, bowiem akt notarialny w zakresie sprzedaży nieruchomości został zawarty w dniu 22 listopada 2021 roku, zaś organ podatkowy wystawił decyzję wymiarową w lutym 2022 roku i ustalił obowiązek podatkowy od stycznia 2022 roku. Tym samym naruszono art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1452 ze zm.), zgodnie z którym - obowiązek podatkowy

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku.

7. W zakresie ulg inwestycyjnych w podatku rolnym stwierdzono, że w jednym przypadku ulga została przyznana z naruszeniem art. 13d ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 333), zgodnie z którym - zwolnienia i ulgi podatkowe udzielone na wniosek podatnika stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek. W decyzji nr Fn.3121.2.4.2022 z dnia 14 lipca 2022 roku zastosowano ulgę od dnia 1 sierpnia 2022 roku, przy czym wniosek złożony został w dniu 27 czerwca 2022 roku.
8. Stwierdzono przypadki nieterminowego prowadzenia czynności windykacyjnych wobec podatników zalegających z zapłatą należności podatkowych. Po wystawieniu upomnienia, pomimo braku wpłaty zaległej raty podatku nie wystawiano tytułu wykonawczego. Ponadto stwierdzono, że niekiedy jedno upomnienie obejmowało kilka rat podatku. Tym samym naruszono przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1483 ze zm.), które zostało uchylone z dniem 30 lipca 2020 roku oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 1294).

W zakresie dochodów z majątku

1. Dochody z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości klasyfikowano w dziale 700, rozdziale 70005, § 047 – wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności, zamiast prawidłowo w § 055 - wpłaty z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.).
2. W latach 2021-2022 nie wszyscy użytkownicy wieczystości uiszczali terminowo, tj. do końca marca danego roku, opłatę roczną - wpłaty były dokonywane w większości przypadków w kolejnym miesiącu. Ponadto, w zakresie dwóch użytkowników, u których wysokość opłaty rocznej wynosiła kolejno 352,25 zł i 2.108,84 zł, stwierdzono brak wpłat za lata objęte kontrolą. Pomimo braku wpłat kontrolowana jednostka nie prowadziła czynności zmierzających do ściągnięcia zaległej opłaty.
3. Biorąc pod uwagę terminy zawarcia umów użytkowania wieczystego (lata 1997-2014) stwierdzono, że jednostka nie dokonywała aktualizacji wysokości opłat rocznych. Podjęcie działań mających na celu aktualizację rocznych opłat, na podstawie art. 77 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 1899 ze zm.) należy uznać za zasadne z uwagi na odległy czas ustalenia opłat w dotychczasowej wysokości. Zgodnie z oświadczeniem pracownika zajmującego się ww. zagadnieniem, Gmina Łanięta w marcu 2022 roku wypowiedziała wysokość dotychczasowych opłat rocznych za wszystkie grunty oddane

w użytkowanie wieczyste i dokonywane są wyceny wartości gruntów przez rzeczoznawcę majątkowego stanowiące podstawę do ustalenia nowych opłat.

4. Stwierdzono przypadku, w których jednostka nie podejmowała czynności w celu wyegzekwowania czynszu najmu, jak również należnych odsetek z tytułu nieterminowych płatności czynszu najmu. W trakcie kontroli RIO w Łodzi, w dniu 25 lipca 2022 roku wystawiono dwa wezwania wobec najemców niepłacących czynszu najmu na łączną kwotę 287,89 zł i odsetki 11,50 zł za okres od stycznia do lipca 2022 roku oraz na łączną kwotę 671,63 zł i odsetki 27,88 zł za okres od sierpnia 2021 roku do lipca 2022 roku.
5. W odniesieniu do procedury zawarcia dwóch umów dzierżawy w 2020 roku stwierdzono naruszenie art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym - właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość. Inspektorom kontroli nie przedłożono wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, o których mowa powyżej, co zostało dodatkowo potwierdzone przez pracownika zajmującego się ww. zagadnieniami.

W zakresie wydatków osobowych

W trzech skontrolowanych przypadkach ekwiwalenty nie zostały wypłacone w dniu ustania stosunku pracy. Ustawodawca w przepisach ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeksie pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz. 1510 ze zm.), jak również w innych regulacjach z zakresu prawa pracy, nie sprecyzował, w jakim terminie należy wypłacić ekwiwalent. Jednak uznaje się, że ekwiwalent za niewykorzystany urlop powinien być wypłacony w ostatnim dniu zatrudnienia, gdyż z tym dniem pracownik nabywa do niego prawo. Pogląd taki potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 grudnia 1996 roku (sygnatura akt: I PKN 34/96), gdzie stwierdził, że roszczenie o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop, bez względu na to, czy chodzi o urlop bieżący, czy też zaległy, staje się wymagalne w dniu rozwiązania stosunku pracy.

W zakresie zamówień publicznych i realizacji inwestycji

Przebudowa dróg gminnych nr 102251E i nr 102259E

1. Zgodnie z zawartą z wykonawcą umową, termin jej realizacji został ustalony do dnia 15 listopada 2021 roku. Wynagrodzenie wykonawcy określono w wysokości 1.206.691,99 zł brutto. Zapłata miała nastąpić jednorazowo po zakończeniu inwestycji, w terminie 30 dni od dnia wpływu faktury do Urzędu Gminy w Łąniętach. W dniu 22 grudnia 2021 roku został sporządzony protokół odbioru końcowego wykonanych robót, z którego wynikało, że termin w jakim realizowano prace to od dnia 13 października 2021 roku do dnia 6 grudnia 2021 roku. Z powyższego wynikało, że przedmiot zamówienia został wykonany nieterminowo. Zamawiający dokonał w dniu 28 grudnia 2021 roku zapłaty

całości wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy, na podstawie wystawionej przez wykonawcę faktury nr FV88/2021 z dnia 22 grudnia 2021 roku, na kwotę 1.206.691,99 zł brutto. W dniu 25 stycznia 2022 roku Sekretarz Gminy, z upoważnienia Wójta Gminy Łanięta, wystąpiła do wykonawcy z pismem, iż w związku z niedotrzymaniem terminu realizacji umowy zostały naliczona kara umowna wynikająca z § 13 pkt 2 umowy, w wysokości 25.340,53 zł, tj. 0,1% wynagrodzenia brutto, przy umownym terminie realizacji - 15 listopada 2021 roku i faktycznym terminie - 6 grudnia 2021 roku (zgodnie ze zgłoszeniem wykonawcy o zakończeniu robót). W tym samym dniu Skarbnik Gminy wystawiła notę księgową nr 1/2022 obciążającą wykonawcę kwotą 25.340,53 zł z tytułu kary umownej. Pomimo tego jednostka do dnia zakończenia kontroli nie podjęła dalszych działań w celu wyegzekwowania należności.

W złożonych wyjaśnieniach Sekretarz Gminy Łanięta powołała się na art. 15r¹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID - 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.) zgodnie z którym - w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, i przez 90 dni od dnia odwołania stanu, który obowiązywał jako ostatni, zamawiający nie może potrącić kary umownej zastrzeżonej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, o której umowa w art.15r ust. 1, z wynagrodzenia wykonawcy lub z innych jego wierzycelności, a także nie może dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania tej umowy, o ile zdarzenie, w związku z którym zastrzeżono tę karę, nastąpiło w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Z dniem 24 sierpnia 2022 roku art. 15r¹ został uchylony, jednak art. 32 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 roku o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw, wprowadził konkretne terminy i tak dla roszczeń, które powstały w okresie od dnia 1 stycznia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku zamawiający może dokonać potrącenia z wynagrodzenia, a także dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jednak nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2023 roku. Po konsultacji z radcą prawnym zdecydowano, że Gmina Łanięta musi się wstrzymać z żądaniem wezwania do zapłaty kar umownych do nowego roku.

Odnosząc się do opisanego stanu faktycznego i złożonych wyjaśnień należy zauważyć, że ograniczenia wprowadzone przez ustawodawcę dotyczyły tylko niektórych form realizacji przysługujących wierzycielowi roszczeń (potrącenie oraz zaspokojenie z zabezpieczenia należytego wykonania umowy), nie oznaczały natomiast zakazu podejmowania działań mających na celu uzyskanie świadczenia na zasadach ogólnych.

2. Stosownie do treści art. 267 ust. 3 nowej ustawy Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz. 1710 ze zm.) - zamawiający jest obowiązany udokumentować zamieszczenie ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych i przechowywać dowód jego zamieszczenia. Biorąc pod uwagę termin sporządzenia protokołu odbioru robót w grudniu 2021 roku oraz datę zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie w dniu 14 lipca 2022 roku pod nr 2022/BZP 00256254/01, stwierdzono naruszenie

art. 448 ww. ustawy, zgodnie z którym - zamawiający, w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy.

W zakresie ewidencji majątku gminy i inwentaryzacji

1. Ewidencja na koncie 011 była prowadzona bez możliwości wyodrębnienia wartości gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste, tj. niezgodnie z zasadami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Według przepisów rozporządzenia - ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 011 powinna umożliwić m.in. ustalenie wartości gruntów stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, przekazanych w użytkowanie wieczyste innym podmiotom.
2. Stwierdzono przypadki znacznych opóźnień przy wprowadzaniu środków trwałych do ewidencji księgowej, które wynosiły od 5 do 20 miesięcy. Zgodnie z art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) – do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
3. Przy przyjęciu na stan majątku, w dniu 9 lutego 2021 roku, kserokopiarki o wartości 2.685,00 zł stwierdzono niewliczenie do wartości pozostałego środka trwałego kosztów dostawy w kwocie 73,17 zł. W myśl art. 28 ust. 2 ustawy o rachunkowości - przez cenę nabycia należy rozumieć cenę zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski.
4. Stwierdzono jeden przypadek zastosowania nieprawidłowej stawki umorzenia, co dotyczyło budynku mieszkalnego (zamiast stawki umorzenia 2,5%, prawidłowo winna być zastosowana stawka 1,5%).
5. W zakresie przeprowadzenia inwentaryzacji za 2021 rok stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - w przedłożonym wykazie programów komputerowych według stanu na koniec 2021 roku, wskazano nazwę programu, datę przyjęcia do używania, ilość i jego wartość – brak było natomiast odniesienia się do dokumentu źródłowego, na podstawie którego wprowadzono dany program komputerowy do używania, tj. rachunku, faktury, umowy itp.;
 - w wykazie środków trwałych podlegających weryfikacji ujętych w księgach rachunkowych, dotyczącym nieruchomości będących własnością Gminy Łanięta oraz środków trwałych do których dostęp jest znacznie utrudniony,

podano następujące dane: numer działki i jej położenie, cechę, numer, symbol oraz wartość – nie odniesiono się natomiast do dokumentów źródłowych, na podstawie których przedmioty majątkowe zostały przyjęta do ewidencji środków trwałych stanowiących własność Gminy Łanięta, tj. aktu notarialnego, decyzji komunalizacyjnej, umowy darowizny, itp.;

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości - inwentaryzacja metodą weryfikacji polega na porównaniu danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami. Dokumentami takimi mogą być: decyzje komunalizacyjne, akty notarialne, protokoły odbioru, faktury i rachunki. Dane wynikające z tych dokumentów należy porównać z zapisami w ewidencji księgowej. Zatem, celem wskazanej inwentaryzacji powinno być stwierdzenie czy posiadane przez jednostkę dokumenty potwierdzają istnienie poszczególnych składników aktywów, ich wiarygodność i poprawność wyceny. Orzecznictwo⁷ wskazuje, że: *„Celem inwentaryzacji przeprowadzanej w drodze porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników – jest ustalenie faktycznego istnienia określonych składników majątku i źródeł ich pochodzenia, stwierdzenie ich realnej wartości oraz sprawdzenie kompletności ich ujęcia. Oczywistym jest, że odpowiednie dokumenty o jakich mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, potwierdzające istnienie gruntów i źródło pochodzenia to dokumenty potwierdzające tytuł prawny do tych gruntów, czyli takie jak umowy notarialne, wyciągi z ksiąg wieczystych, nie zaś dokumenty sporządzane przez pracowników urzędu.”*

- ponadto stwierdzono, że inne środki trwałe trudno dostępne oglądowi objęte zostały spisem z natury (np. drogi gminne, chodniki, place, boisko sportowe, oczyszczalnia ścieków i kanalizacji, studnie głębinowe, pompy głębinowe, teren utwardzony). Na arkuszach podano ich ilość, numer i wartość. Prawdłowo winna być zastosowana w tym zakresie metoda weryfikacji;
- ze sprawozdania z przebiegu spisu z natury wynikało m.in., że Komisja Inwentaryzacyjna w skład której wchodził pracownicy Urzędu Gminy w Łaniętach, przeprowadziła w dniach 30 grudnia 2021 roku – 4 stycznia 2022 roku spis z natury środków trwałych i pozostałych środków trwałych w następujących jednostkach: w Urzędzie Gminy Łanięta oraz w czterech Ochotniczych Strażach Pożarnych – Anielin, Wilkowie, Witoldów i Suchodębie. Powyższe potwierdzały także arkusze spisu z natury, dotyczące przeprowadzenia w czterech ww. OSP czynności inwentaryzacyjnych.

Zgodnie z art. 26 ust.2 ustawy o rachunkowości, inwentaryzacją drogą spisu z natury obejmuje się również znajdujące się w jednostce składniki aktywów, będące własnością innych jednostek, powierzone jej do sprzedaży, przechowania, przetwarzania lub używania, powiadamiając te jednostki o wynikach spisu. Obowiązek ten nie dotyczy jednostek świadczących usługi pocztowe, transportowe, spedycyjne i składowania.

Zatem inwentaryzacja składników majątkowych, które powierzone zostały innym jednostkom, powinna zostać przeprowadzona poprzez wysłanie do tych jednostek stosownych potwierdzeń zawierających wyspecyfikowane składniki majątkowe będące w ich posiadaniu.

⁷ Przykładowo, orzeczenie Regionalnej Komisji Orzekającej z dnia 6 lipca 2007 r., KO.0022-134-1-30/07.

W zakresie dotacji udzielonych na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej w Witoldowie

W dniu 28 lipca 2021 roku Gmina Łanięta zawarła z Ochotniczą Strażą Pożarną w Witoldowie umowę dotyczącą przekazania dotacji celowej w wysokości 34.235,80 zł. Zgodnie z § 3 umowy - faktury, rachunki dotyczące rozliczenia dotacji miały być wystawione z datą nie wcześniej niż 28 lipca 2021 roku. Ze złożonego sprawozdania z wykorzystania dotacji wynikało, że z kwoty dotacji została sfinansowana przebudowa świetlicy na podstawie dwóch faktur wystawionych wcześniej, tj. 15 i 23 lipca 2021 roku, czyli niezgodnie z ustaleniami zawartymi w umowie.

W zakresie planów finansowych dla środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Zgodnie z art. 65 ust. 11-12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 568 ze zm.) - jednostki samorządu terytorialnego gromadzą środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczają na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w ramach planu finansowego tego rachunku. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa dysponuje środkami oraz opracowuje plan finansowy dla rachunku.

Wójt Gminy Łanięta nie zrealizował wskazanego obowiązku i nie ustalił planu finansowego dla rachunku, na którym były gromadzone środki z ww. Funduszu.

Odpowiedzialność za ujawnione nieprawidłowości i naruszenia ponoszą pracownicy Urzędu Gminy w Łaniętach, w zakresie określonym w protokole kontroli.

II.

Informując o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz zapobieżenie występowaniu w przyszłości. W związku z powyższym RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Dostosować obowiązującą w jednostce Instrukcję postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu do regulacji wynikających z ustawy z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
2. Zapewnić funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w jednostce samorządu terytorialnego, w szczególności w zakresie zarządzania ryzykiem, zgodnie z art. 68 ust. 1 i ust.2 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
3. Prawidłowo ewidencjonować operacje finansowe na koncie 130, zgodnie

z zasadami funkcjonowania konta ustalonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144), poprzez prawidłowe prezentowanie w sprawozdaniach Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, w pozycji wykonanie, wartości poszczególnych źródeł przychodów wynikających z rozliczeń za lata poprzednie, czyli nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych; wolnych środków oraz środków niewykorzystanych - o których to przychodach mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 6 i 8 ustawy o finansach publicznych.
5. Zapewnić prawidłowe sporządzanie bilansu z wykonania budżetu Gminy oraz bilansu Urzędu Gminy w Łaniewicach, w szczególności poprzez wykazywanie danych wynikających z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, tak aby sprawozdania finansowe przedstawiały rzetelnie wynik oraz sytuację finansową jednostki, z uwzględnieniem uwag zawartych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
6. Dokonać korekty salda Ma na koncie 960 – Skumulowany wynik budżetu, w korespondencji z kontem rozrachunkowym, na którym ujęto należność w kwocie 500.000 zł (wykazaną w pozycji Pozostałe należności, w bilansie z wykonania budżetu)⁸.
7. Ustalić w ramach przyjętej polityki rachunkowości zasady ewidencji podatków i opłat lokalnych, biorąc pod uwagę przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.
8. Wynagrodzenie wypłacane inkasentom zaokrąglać do pełnych złotych, zgodnie z art. 63 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ustawy Ordynacja podatkowa.
9. Ewidencję rozliczeń z inkasentami podatków lokalnych prowadzić na koncie 991 - Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków.
10. Naliczać oraz egzekwować odsetki od zaległości podatkowych, w szczególności stosować art. 55 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym – jeżeli wpłata podatnika nie pokrywa zaległości podatkowej wraz z odsetkami, wpłatę należy zaliczyć proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim w dniu wpłaty, pozostawała kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę.
11. Przypisu podatku nie dokonywać wcześniej, niż po terminie doręczenia decyzji

⁸ Operację należy ująć w księgach rachunkowych 2022 roku. W poleceniu księgowania należy dokładnie opisać treść operacji gospodarczej. Korekty można dokonać np. z wykorzystaniem następującego modelu: [1] Wn 960 – Ma 224 - korekta dochodu nienależnie przypisanego w poprzednim roku lub latach w relacji z kontem rozrachunkowym, na którym dokonano przypisu tego dochodu (storno czarne), [2] Wn 960 – Ma 960 korekta obrotów mająca na celu przywrócenie właściwego stanu konta 960 – czyszczenie błędnego zapisu poprzez ujemne obustronne księgowanie równowartości kwoty stanowiącej nienależnie wykonany dochód (storno czerwone). Inna możliwość to korekty zapisami ujemnymi na stronie Ma konta 960 i stronie Wn konta 224, o kwotę 500.000 zł.

wymiarowej podatnikowi, mając na względzie regulacje zawarte w art. 21 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa i w § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości i planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

12. Przestrzegać art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym - obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku.
13. Stosować ulgi inwestycyjne w podatku rolnym przestrzegając art. 13d ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym, zgodnie z którym - zwolnienia i ulgi podatkowe udzielone na wniosek podatnika stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.
14. Bieżąco i terminowo podejmować czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości podatkowych, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 479) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083).
15. Przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w zakresie klasyfikacji dochodów z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości.
16. Prowadzić systematyczne, przewidziane prawem, czynności windykacyjne, w stosunku do należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste i najem.
17. Zapewnić stosowanie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym - właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie.
18. Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wypłacać pracownikowi w dniu ustania stosunku pracy.
19. Kontynuować czynności w celu uzyskania należności z tytułu kary umownej od wykonawcy, w zakresie sytuacji opisanej w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
20. Przestrzegać art. 448 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych, w zakresie obowiązku publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych, w terminie 30 dni od wykonania umowy, ogłoszenia o jej wykonaniu.
21. Wprowadzać do ewidencji księgowej składniki majątku, przestrzegając art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, stosownie do którego - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
22. Przestrzegać art. 28 ust. 2 ustawy o rachunkowości, doliczając koszty dostawy do ceny nabycia środka trwałego.

23. Stosować prawidłowe stawki amortyzacyjne dotyczące budynków mieszkalnych.
24. Zapewnić przeprowadzanie inwentaryzacji aktywów i pasywów zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz unormowaniami wewnętrznymi, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów w zakresie stosowania metod inwentaryzacji właściwych dla poszczególnych aktywów i pasywów.
25. Egzekwować przestrzeganie postanowień umów zawieranych z ochotniczymi strażami pożarnymi w sprawie udzielenia dotacji celowej.
26. Ustalić plan finansowy rachunku, na którym są gromadzone środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, zgodnie z wymogiem określonym w art. 65 ust. 12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 4 ww. ustawy, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżeń, w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Ryszard Paweł Krawczyk
Prezes RIO w Łodzi
(podpisane cyfrowo)

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Gminy Łanięta
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Łanięta,
aa.